Wiipurin Sanomat.

N:o 18. **Torstaina 23 päiwänä Tammikuuta.** **1890.**

Tilaushinta:

	Wiipurissa:	Maalla postimaksuineen:
Koko wuodelta	12 m.	12 m. 61 p.
Kolmelta neljännekseltä	9 m.	9 m. 76 p.
Puolelta wuodelta	6 m. 25 p.	6 m. 92 p
Neljännekseltä	3 m. 25 p.	3 m. 51 p.
Kuukaudelta	1 m. 25 p.	

Wenäjällä, Toimituksella suorastaan eli Lindebergin kirjakaupassa 6 r. koko-, 3 r. 25 k. puoli- ja 1 r. 75 k. 1/4 wuosik.

Lehti ilmestyy: sunnuntaisin, tiistaisin, keskiwiikkoisin, torstaisin, perjantaisin ja lauantaisin kello 1/2 9 a. p. Ilmoituksia wastaanotetaan lehden konttoorissa 15 p:stä petitiri-riwiltä etusiwulla ja 10 p:stä muilla siwuilla. Hinnan alennusta annetaan 100:lla markalla ilmoittajalle 10 m., 150:llä markalla 15 m. j. n. e. Ilmoitukset suomennetaan maksotta ja waihto-ilmoituksia wälitetään maamme sanomalehtien kanssa.

Toimittajat:
Matti Kurikka, Wiktori Jaatinen.

Lehden toimitus ja konttoori owat M. Kurikan, (ent:ssä kauppan. Richardt'in) talossa Katarinank. warrella, käytäwä kadulta.

Konttoori on awoinna k:lo 9—1 a. p. ja 4—6 i. p.

Telefooni 138.

Lehteä jakawat, myywät ja tilauksia wastaan ottawat:

Kaupungissa: Lehden konttoori. Pietarin esikaup: Assessori J. C. v. Zweygberg'in apteekissa, Alkuyhtiönpuodin hoitaja, Kaupp. Kalpi ja J. Myllys Kilikadun warrella, Kaupp. Kiimalehto Pukkikadun warrella, Kaupp. D. Suominen Punasellalähteellä. Sillanpäässä: Kaupp. Schaworonkoff. Papulassa: Kaupp. A. Worobjeff ja leiwoksenmyyjä Tofurinen. Neitsytniemellä: Apteekissa, Leipäpuodinpitäjä. Suolla: Työwäen-yhdistyksen puodin hoitaja. Sorwalissa: Kaupp. Agafonoff'in puodissa, Kaupp. F. Aleksandroff ja herra Ronimus. Saunalahdella: Kaupp. Montonen. Hiekassa: Kaupp. Pankoff'in ja Muurin puodissa. Kolikkoinmäellä: Matti Heikkilä. Taliikalan kylässä: Kaupp. Hämäläinen.

Yksityiset numerot maksawat 10 penniä.

LAURI KIVEKÄS. Helsinki, L. Henrikinkatu 12. — Toimittaa lakiasioita maamme kaikissa oikeuksissa.

Wiipurin Sanomat

ilmestywät tänä wuonna samallaisena kuin tähänkin asti. Meidän pääpyrintönämme tulee yhäti olemaan kansallisuus-aatteemme toteuttaminen siihen suuntaan, johon sen Snellman jo wiittasi, eri kansankerroksien lähestyttäminen ja kansan korottaminen luonnollisiin oikeuksiinsa wirka- ja rahawallan painon alta. Aatteen käytännölliselle puolelle tulemme erityistä huolta panemaan yhäti wireillä pitäen sitä liikettä, joka leirissämme on herännyt warojemme kokoamiseksi ja käyttämiseksi aatteemme palwelukseen. Samalla kuin wastakin säälimättä tulemme paljastamaan wirkawirheitä ja wetämään yleisön arwostelun alaisiksi wiranomaisten toimia, emme tule sokeita olemaan kansankaan heikkouksille, waan niistäkin ankaran sanan sanomme, milloin asianhaarat waatiwat. Lehtemme on wastakin awoinna erilaisille wakawaan ja säwyisään henkeen kyhätyille kirjoituksille, waikka emme niitä hywäksyisikään. Uuden ajan wirtaukset, työwäenasia, siweellisyysasia, naisasia, raittiusriennot y. m. tulewat olemaan aina huolenamme, kaikilla aloilla koetamme woimiemme mukaan poistaa wääriä käsityksiä ja etuluuloja. Wapaa arwostelu on olewa periaatteenamme. Kirjeitä läänimme maaseuduilta, maan pääkaupungista ja muistakin osista, Inkeristä ja ulkomailta tulee olemaan entiseen tapaan. Kaunokirjalliseen osastoon walitsemme waihtelewia alkuperäisiä teoksia ja suomennoksia etewien ulkomaisten kirjailijain teoksista. Tietoja howioikeuden päätöksistä tulemme joka wiikko julkaisemaan.

Matti Kurikka. Wiktori Jaatinen.

Tilaushinta on:

Wiipurissa:	Maaseuduilla
koko wuodelta 12 m.; 3/4:ltä 9 m.; 1/2 wuodelta 6 m. 25 p. ja 1/4:ltä 3 m. 25 p.	(postimaksuineen): kokow. 12 m. 61 p.; 3/4:ltä 9 m. 76 p.; 1/2 w. 6 m. 92 p. ja 1/4:ltä 3 m. 51 p.

Wenäjällä: kokow. 6 r.; 1/2 wuodelta 3 r. 25 k. ja 1/4:ltä 1 r. 75 k.

Kurssit.

Suomen Pankki 23 p. Tammik.

	Myynti. M. p.	Osto. M. p.
Pietari l. a.	2: 81 —	2: 78 —
Lontoo l. a.	25: 30	— —
„ 90 p.	25: 15	25: 03
Parisi l. a.	100: 20	— —
„ 90 p.	99. 50	98: 60
Hampuri l. a.	124: 30	— —
„ 90 p.	123: 30	122: 60
Lybekki l. a.	124: 30	— —
„ 90 p.	123 30	122: 60
Berlini l. a.	124: 30	122 60
„ 90 „	— —	— —
Frankfurt a M l. a.	124: 30	122: 60
„ 90 p.	— —	— —
Amsterdam 90 p.	208: —	— —
„ l. a.	209 50	206: 40
Tukholma l. a.	139: 30	138: 60
Antwerpen l. a.	99: 90	98: 40
„ 90 p.	99: 20	— —
Kristiania	139: 30	138: 50
Köpenhamina l. a.	— —	138: 50

Pietarissa Tammik. 9 p. w. l

Lontoo 90,10 pr. 10 £.
Amsterdam 75,10 pr. 100 m.
Hampuri 44,10 pr. 100 m.
Parisi 35,90 pr. 100 frc.
Puoli-Imperiali 7,27.
Diskonto 6 7.

Päiwälista.

K:lo 2—4 i. p. Merimieshuoneenkonttoori awoinna.
„ 11—1 a. p. Rahatoimikamari awoinna.
„ 9—2 a. p. ja 4—7 i. p. Penttilaitos awoinna.
„ 6—1 a. p. ja 3—7 i. Rautatienkonttoori awoinna.
„ 9—1 a. p. ja 5—6 i. p. Kaupungin arkkitehtikonttoori awoinna.
„ 8 a. p.—10 i. p. Telefoniyhdistys paikka awoinna.
Säästöpankki (Clouberg ja Kumpp. kirjakeussessa) koko päiwän awoinna.
K:lo 9—1 a. p. ja 4—7 i. p. Tullikamari awoinna.
„ 8 a. p.—12 yöllä Sähköennätinkonttoori awoinna.
„ 9—1 p. Pastorinkanslia awoinna.
„ 10—1 p. Yhdyspankin kontt. „
„ 10—2 p. Suomenpank. kontt. „
„ 10—2 p. ja 3—6 i. p. Pohjoismaiden osakepankin konttori awoinna.
Kaupungin kansankirjasto pidetään awoinna joka arkipäiwä k:lo 1/2 8—1/2 9 i. p., sunnuntaina k:lo 3—5 i. p. sekä joka tiistai ja perjantai k:lo 1 1/4—2 1/4 i. p.
Lukusali awoinna joka arkipäiwä kello 6—8 ja pyhäpäiwinä kello 3—7 i. p.
Raittiusseuran lainakirjasto awoinna joka sunnuntai kello 1/2 6—1/2 7 ja torstaisin kello 8—10 i. p.
Raittiuskoti awoinna arkipäiwinä 6—10 ja sunnuntaina sekä juhlapäiwinä 3—10 i. p.
Kansakoulujentarkastajaa tawataan kansakouluissa kello 1—2 päiwällä.
Kaupunginwoutia tawataan talossa N:o 41 Papulassa lähellä höyrymyllyä, joka arkipäiwä kello 1/2 2—1/2 3 i. p.

Kaupungin lääkäreitä tawataan:

Toht. Weymarn, kello 9—11 a. p. ja 5—6 i. p. (Söderbergin talo, Torkkelinkatu n:o 30)
„ J. Wallgrén kello 10—12 a. p. ja 5—6 i. p. (Clouberg'in talossa Torkkelinkatu).
„ Hoffström kello 10—12 a. p. ja 5—6 i. p. (Hirnin perillisten talo n:o 2 kauppatorin wieressä).
„ Strömberg arkipäiwinä kello 9 1/2—11 a. p. Uudenportin katu.
„ Heiseler kello 10—11 a. p. ja 5—6 i. p. (Alakatu Dippelin talo).
„ Åkesson kello 8—10 a. p. ja 5—6 i. p. Benoan talo Aleksanderinkatu.
„ Th. Thesleff kello 9—11 a. p. ja 1/2 6—1/2 7 i. p. Thompson'in talo n:o 40 Ruotsinkirkon wastassa.
„ P. Collander Alfthanin perillisten talossa Aleksanderinkadun warrella kello 10—12 a. p. ja 4—5 i. p.
„ Sundman kello 9—11 a. p. ja 4—5 i. p. Sergejeffin talossa Aleksanderinkadun warrella.
Hammaslääkäri Arth. Liljeblad, Klamin talo Torkkelinkatu 13, kello 10—12 a. p. ja 4—5 i. p. Telefooni n:o 219.
Hammaslääkäri E. Rolle wastaanottaa sairaita joka päiwä kello 10—1 a. p. ja 4—5 i. p. Sisäänkäynti Harmainweljestenkadulta.
Läänin eläinlääkäri Feliks Fredlander, asuwa Gallénin talossa, Fredrikinkatu Uudessakaupungissa, tawataan joka päiwä kello 8—11 a. p. ja 3—5 i. p.
Eläinlääkäri Nikolai Bruunia tawataan k:lo 9—11 a. p. Keisarinkaduka satulamaakari Westlund'in talossa.
Kätilö M. Spoor, Keisarinkatu n:o 1, wastaanottaa myöskin maalta sairaita.
Kätilö L. Polmu wastaanottaa sairaita maalta, Katarinankatu n:o 37.
Maksutonta rokotusta toimitetaan kunakin Keskiwiikkona kello 1/2 12 rokotuspaikassa Punasenlähteen tori n:o 30.

Walokuwausatelieri:

Fr. Diehl, Katarinankatu n:o 11, awoinna joka arkipäiwä kello 9—7 a. p. ja sunnuntaina 10—3 i. p.

Asioitsemiskonttoori:

Chr. Jacobsenin ja Poikain käytännöllinen toimituskonttori, Helsingissä P.-Makasinink. 7, awoinna kokopäiwän, myy kaupungin taloja ja maatiloja, toimittaa kaikenmoisia asioimistehtäwiä, suositaan rahainnostoihin ja lainanhankkimisiin.
Waratuomari C. A. Andersson, köyhäin asianaja, on tawattawana, kello 1/2 10—1/2 11 konsuli Wolffin talossa Katarinankadun warrella.
Waratuomari Iwar Polén asianajaja. Naukkarisen talo Punasenlähteen torin warrella.

Junet tulewat joka päiwä:

Pietarista lähtee k:lo 9 a. p., 11,50 a. p. ja 9 i. p.; ja tulee tänne k:lo 1/4 p., 4 i. p. ja 1/3 yöllä; tawarajuna tulee tänne k:lo 10/15 a. p. ja 2,20 i. p.
Helsingistä k:lo 6,42 a. p. ja 7,11 i. p.; tawarajuna k:lo 11,20 a. p.

Junat lähtewät joka päiwä:

Pietariin k:lo 6,54 a. p. sekä k:lo 2,45 i. p. ja 7/12 i. p.; tawarajuna k:lo 8 a. p. ja 12/15 päiwällä.
Helsinkiin k:lo 1/18 yöllä ja 1,14 i. p.; tawarajuna k:lo 3/15 i. p.
Rautatienkonttoori auki kello 9—1 a. p. ja 3—7 i. p.

Wenäjän palowakuutusyhtiö
wuodelta 1867,
päättää palowakuutuksia huokeata wakuutusmaksua wastaan. Tarpeellista tietoja ja ilmoituskaawoja antaa
F. Stiehl.
Pääasiamies Itä-Suomessa.
Strömborg'in talo Wahtitorninkadulla
Telefooni N:o 155.

Matkustawaisia.

Tammik. 22 p:nä.

Seurahuoneella: kaupp. Dawid Hamburgista, Karlsson Köpenhaminasta, Bresherton Birminghamista ja Wilberg Newcastlesta.

Andreassa: konttoristi Herkammer ja liikemies Tallberg Helsingistä, kaupp. Tiech Lyypekistä, kaupp. Olsson Tukholmasta, pastori Auwinen Jaalasta, apteekkari Hedenström Jääskestä, kaupp. Brunila Kotkasta, kaupp. Kramsu Jywäskylästä sekä kaupp. Juselius ja konttoristi Cawonius Turusta.

Korkealla asianomaisella luvalla toimeenpanee **Wiipurin Soutuklubi** *ja* **Wiipurin läänin Purjehdusyhdistys** *Lauantaina Tammikuun 25 p:nä 1890 arpajaiset yhteydessä pukutanssijaisten kanssa.*

Voittoja kiitollisuudella vastaanottavat seuraavat arvoisat naiset:

Rouvat:

Emelie Akintschin.
Ellen Alfthan.
Anna Andelin.
Mina Andréa.
Elin Buttenhoff.
Maria Diehl.
Anna Favre.
Tella Frankenhaeuser.
Karin Golin.
Thea Hackzell.
Betty Heinricius.
Sascha v. Hertzen.
Eva Hirn.
Fanny Homén.
Hilma Jaatinen.
Lilli Kniper.
Nina Krogerus.
Anni Kurikka.
Mathilda Lagerspetz.
Agnes Lucander.
Julia Lucander.
Julia Michelson.
Mia Molander.
Amanda Nyholm.
Augusta Nyqvist.
Anna Paldani.
Olga von Pfaler.
Emma Pikoff.
Ida Qvarnström.
Katarina Rosenius.
Aline Starckjohann.
Eva Stenberg.
Amalie Stiehl.
Sonja Vahl.
Alice Vallgrén.
Bertha Vitting.

Neidet:

Tilly Avellan.
Bertha Brandt.
Louise Burjam.
Fanny Castrén.
Olga Ehrenburg.
Agnes Ekström.
Alise Elfström.
Bertha Elfving.
Aina Erancke.
Ottilia Freese.
Alfild Frey.
Marianne Gripenberg.
Ada Grotenfelt.
Hildur Gulbransen.
Heddi Hackman.
Sofia Jacovleff.
Augusta Jankovsky.
Else Koch.
Bertha Lindvall.
Else Lorentz.
Manja Mallén.
Hildur Montell.
Esther v. Nandelstadh.
Bertha Nordgrén.
Hilda Nyberg.
Ebba Palmroth.
Hildur Pihlström.
Agnes Ritz.
Ellen Rundgrén.
Toni Schulz.
Mary Sesemann.
Elli Sjöberg.
Anna Strömborg.
Natalia Turbin.
Irene Ullberg.
Viktoria Vahl.
Fanny Vahlroos.
Alma Vällin.
Alma Viik.
Fanny Viik.
Sofia Zankevitz.
Bertha Zilliacus.
Aini Öhmann.

Imatrassa: kapteeni Elfwengren Pietarista, rakennusmest. Lundberg Helsingistä sekä Härkönen ja Forsberg Walkealosta.

Europassa: koll.-neuwos Satschinoff ja herra Makriani Pietarista.

Tolwassa: insinööri Helander ja teollisuusk.-oppilas Jalawa Pietarista.

Yksityis-asunnossa: herra Granfelt Mikkelistä, Rautatienkatu N:o 243.

Kuulutuksia.

Samoin kuin edellisinäkin wuosina tulee Wiipurin läänin hewoisystäwäinyhdistys myös wuonna 1890 Helmikuun 1 p. jakamaan palkintoja hywinhoidetuista ja siitoseläimiksi soweliaista nuoristа hewoisista, 3 ja 4 wuoden wälisessä ijässä.

Palkinnot owat 3: 100, 75 ja 50 markkaa nuoristа oriista, ja yhtä monta 80, 60 ja 40 markkaa tammoista.

Kilpailijain tulee ilmoittaida Wiipurissa Lauantaina Helmik. 1 p. k:lo 10 a. p. kesä-ajoradalla Kelkkalassa Ristimäen läheisyydessä.

Wiipurissa Tammik. 14 p:nä 1890.

Toimikunta.

Ilmoituksia.

Hywää tukinwetoa
Konkkalan howin metsästä Wekrotniemen sahalle, on halullisille rahtimiehille. Hinnoista tarkempia tietoja saapi sahalla ja Konkkalan howissa.
Carl Borenius.

Ne kunnioitetut naiset, jotka ystäwällisesti ovat ottaneet kootaksensa wоittoja **Soutoklubin & Purjehdusyhdistyksen Arpajaisiin,** *pyydetään jättämään ne teatterille Perjantaina t. k. 24 p:nä kello 10 a. p. — kello 2 i. p.*

Juhlatoimikunta.

Matti Roihan
Kravatti- (Rinnus-) Tehdas
Lappeenrannassa
sulkee yleisön suosioon
100 eri mallia Rinnuksia monen värisistä silkkikankaista, ehdottomasti huokeimmilla hinnoilla kuin ulkomaalaiset. Tilauksia wastaanottaa asiamieheni:
Herra **J. F. Huur**, Pietarissa ja Tehdas Lappeenrannassa.
Kunnioituksella:
Matti Rolha.

Helppotajuinen
Konsertti
tänään torstaina k:lo 8 i. p.
Raatihuoneensalissa.
Pääsymaksu 1 markka.
R. Moser.

Konsertin
antaa
Maanantaina Tammikuun 27 p.
kello 8 i. p.
taiteilijapari
Eugen Hildach rouvineen.
Lähemmin vast'edes.

Lakiasioita
ja
Holhoustiliä
toimittaa
EMIL COLLAN,
asuva Wanhalan talossa Saunalahdessa.

Waratuomarit
Hackzell & Elfvengrén
toimittawat kaikenlaatuisia lakiasioita.
Tawataan k:lo 9—11 a. p. Sundström'in talossa Katarinankadun warrella.
Sähkö-osoite: *Hackzell, Wiipuri.*

Puolueemme keskipiste.

Kaikki työ waatii johtoa. Minkä monimutkaisempaa, minkä sywällisempää on työ, sen suurempi merkitys on johdolla, sen enemmän riippuu sen menestys johdosta. Syyllä on wiikinkipuoluen pääansioksi luettu johdon tarkkuutta ja puolueen wastaanpanematonta tottelewaisuutta. Waikka kyllä myönnämme, että jos missä, niin juuri puoluetaistelussa johdolla on suurin ansio woittoihin. Emme suinkaan tahdo wäittää, että puolueeneri jäsenten olisi ehdottomasti oltawa kuni sotamiehet riwissä, päinwastoin. Eroitus on siinä, että kun sotawäessä johtaja nojautuu laillisen waltaansa, on puoluetaistelussa n. s. „johtajan" woima siinä luottamuksessa ja kunnioituksessa, jonka hän on kyennyt itselleen hankkimaan.

Kurinpito ei siis puoluetta woi koossa pitää, waan järkewä johto, joka

Varatuomari WILHO KROGERUS — Wiipuri — toimittaa lakiasioita.
13 Torkkelinkatu 13.

A. E. ANDERSSON. — Lakiasiaintoimisto. — Wiipuri.

wastustamattomasti saattaa puoluelaiset yksimielisesti kohotettua lippua seuraamaan. Ei siis ole puolueen wika jos se ei johtajaansa seuraa, waan on wika johtojassa itsessään. Mutta selwää on, että johtajaa tarwitaan. Löytyy aina sellaisia jotka, ollen kyllä pääasiasta selwillä ja tahtoen kaikissa eri asioissa yhteistä asiata paraimpansa mukaan kannattaa, kuitenkin owat joko liian heikkoja itse tekemään rohkeata päätöstä tahi eiwät kykene jokaista yksityisseikkaa perinpohjin arwostelemaan ja ratkaisewasti päättämään. Silloin on johtajan tahi johtawain henkilöitten mahtisana tarpeen.

Nyt kun puolueemme täällä Wiipurissa on wironnut entistä wilkkaampaan elämään, kun puolueellemme on awautunut mahdollisuus woittoihin, nyt on paikallaan ottaa puheeksi puolueemme johto, jotta yleisessä mielipiteessä pääsisi wakaantumaan ajatus siitä, mistä päin ratkaisewa sana, kun mahdollista erimielisyyttä syntyisi, on sellaisten odotettawa, jotka joutuwat kahden waiheille siitä, mille puolelle on kallistuttawa. Ede emme tahdo teeskennellä myöntäessämme sen, että tietysti paikkakunnan äänenkannattajalla on suuri waikutus yleiseen mielipiteesen, erittäinkin kun yksi sellainen waan löytyy, mutta me kiiruhdamme myöskin wakuuttamaan, että silloin kun yhteinen asiamme on ratkaisewalla asteella, kun woittomme riippuu yksimielisyydestä, silloin myöskin olemme walmiit alistumaan yleisen mielipiteen alle, waikka olisimmekin wähemmistön kanssa yhtä mieltä.

Mutta selwille on kuitenkin saatawa, missä on se walta, jonka päätöksille on lopullinen ratkaisu annettawa. Onko meillä mitään sellaista yhdistystä tahi seuraa, jolla olisi tähän suuntaan käywä tarkoitus ja arwo. Jos me rupeamme tekemään tästä asiasta kysymyksiä erityisille henkilöille, saamme warmaan niin erilaisia wastauksia, että yleiseksi wastauksesi täytyy tulla: ei ole! Meillä on kyllä „Suomalainen seura", mutta sen suunta on nykyjään niin suuressa määrin rauhallinen ja puoluetaistelun ulkopuolella, ettei siitä woi olla puhetta. Meillä on „Työwäen yhdistys", mutta sen tarkoitus on niin selwästi määritelty sihen kuuluu, muutamia poikkeukia lukuun ottamatta, niin yksinomaan yhteen säätyluokkaan kuuluwia, henkilöitä, ettei se woi koko puoluetta edustaa. Meillä on paitsi näitä „Suomalainen klupi", jonka tarkoitus enimmin lähenee puheenalaista asiaa, mutta se on, paha kyllä, saanut liiaksi „markeeratun" nimen wirkamies- ja yleensä herrasmies-seurana. Mikä tähän käsitykseen on ollut syynä, siitä emme paraimmalla tahdolla ole saaneet käsintarttuwaa selitystä, mutta ehkä siihen onkin syynä ollut se „kotteriamaisuus", joka on ennen ollut Wiipurin yhtenä tunnusmerkkinä. Nyt on kuitenkin tapahtunut käänne entisestä. Alemmat kansankerrokset owat ruwenneet suuremmalla luottamuksella katsomaan ylempiin, nähdessään niitten joukossa „omia miehiä", wirkamiehet ja muut oppineet owat ruwenneet enemmän nojautumaan kansan sywiin riweihin, nähdessään, kuinka suuri woima niissä piilee. Se käsitys alkaa päästä yhä enemmän wallalle, että kun mies on puhtaasti kansallismielinen, olkoon hän howioikeuden wirkamies, pedagoogi, pappi, liikemies, käsityöläinen tahi työmies, kaikki owat puoluemiehinä yhtä luotettawia, kaikille annettakoon yhtä suuri kannatus. Jos milloin, on nyt juuri aika käsissä, koota kaikki puolueen waikuttawat woimat yhden pöydän ympärille yhteisistä asioista neuwottelemaan. Jos se kerran tapahtuu, silloin on puolueemme woima murtumaton ja woittomme taatut. Tämä on „Suomalaisen klupin" tehtäwä. Selwää on, että jos kaikista yleisistä asioista neuwottelemaan kutsuttaisiin kaikki puolueen jäsenet, tulisiwat seikkaperäiset keskustelut ja walaisewat wäittelyt mahdottomiksi, erittäinkin kun meillä wielä ollaan niin tottumattomia parlamenttaarisiin kokoussääntöihin. Siitä syystä ei Suomalaisesta klupistakaan woi tulla yleinen forum, puhumattakaan melkoisista, mutta wälttämättömistä jäsenmaksuista, jotka tulisiwat esim. työmiehille rasittawiksi. Mutta kaikista eri säädyistä on klupiin kutsuttawa waikuttawimpia jäseniä, jotka sitten puolueasioita pohtewat ja yleisiin puoluekokouksiin sellaiset asiat lykkääwät, jotka kaikkien mielipiteitten julkitulemista tarwitsewat. Tällä tawoin saisimme „Suomalaisesta klupista" tuon johtawan mahdin, joka nauttisi koko puolueen luottamusta ja siten woisi, puoluetta koossa pitäen, ratkaista puolueen yhteisiä etuja koskewat asiat. Meillä on surkuteltawa esimerkki Tampereelta, jossa tuo säätyjako on hajottanut kansallisen puolueen woiman wastapuolueen edusti. Ajoissa on meidän siis järjestettäwä asiamme niin, ettei nykyinen sopu rikkaannu ja tuo aatteemme lupaawa tulewaisuus himmene. Jätämme tämän asian kansallismielisten sydämmelle ja ehdotamme, että asia otettaisiin klupissa wakawasti esille, sekä suotuisaan loppupäätökseen saatettaisiin.

Walitukseen

jonka wiikinkimme owat tehneet kuwernöörin wirastoon wiimeisestä waltuusmieswaalista, owat hrat M. Kurikka ja V. Jaatinen antaneet seuraawan waaditun wastauksen:

Wiipurin läänin Herra kuwernööille.

Waadituksi wastauksesi herrojen Iwar Schröder'in, N. A. Zilliacus'en y. m. walitukseen wiime tapahtuneesta waltuusmiesten waalista täällä kaupungissa, saamme kunnian lausua seuraawaa:

Walittajain pääsyy waalin kumoamiseen näkyy olewan se että me, Kurikka ja Jaatinen, olisimme laittomasti menetelleet siinä kohden, että olimme keränneet waalimiehiltä waltakirjoja, joissa sen nimi, jonka tuli wiedä perille heidän waalilippunsa, oli jätetty täyttämättä ja joka nimi sitten olisi ilman waalimiehen tietoa pantu waltakirjaan, jota sitten oli käytetty waalilippua perille wiedessä,

Tämä wäite on kuitenkin aiwan perusteeton. Tosi on, että eräät waalimiehet, joita me satuimme tapaamaan, antoiwat meille waltakirjansa pyynnöllä että me itse tahi jonkun muun henkilön kautta hankkisimme heille jonkun asiamiehen, joka weisi heidän waalilippunsa uurnalle. Tätä warten jätettiin waltamiehen nimi panematta waltakirjaan ja saimme me täyden oikeuden sihen kirjoittaa tämän nimen. Tämä toimenpide oli silminnähtäwästi aiwan laillinen, sillä ei missään ole kielletty antamasta toiselle tällaista waltaa. Otaksukaamme esimerkiksi, että joku waalimies sattuu olemaan matkalla ulkopuolella kaupunkia waalin aikana. Woidaksensa ottaa osa waaliin, lähettää hän postissa jollekulle ystäwälleen waltakirjansa. Mutta kun hän ei woi tietää wormuudella jos tämä hänen ystäwänsä on tilaisuudessa itse wiemään waalilipun uurnalle, niin jättää hän waltamiehen nimen awonaiseksi waltakirjassa ja antaa kirjeessään ystäwälleen wallan hankkia jonkun toisen henkilön, joka wiepi lipun perille. Tahtonewatko herrat Schröder ja kumpp. wäittää, että tämä ystäwä tekee wäärin, jos hän tämän lupauksen nojalla kirjoittaa tahi antaa kirjoittaa toisen, waltamiehen nimen waltakirjaan? Tuskin. He tietäwät aiwan hywin, että tuota tapaa yleisesti käytetään ja ett'ei sitä missään laissa ole kielletty. He wäittöwät kuitenkin että tämä siwuwälipuhe olisi pitänyt saada sijansa itse waltakirjassa. Mutta tämä wäite ei pidä poikkeansa. Sillä tämmöinen siwuwälipuhe ei ollenkaan kuulu itse waltakirjaan, jonka tarkoituksena waan on asianomaiselle wirastolle osoittaa, että waalilipun perille wiejä todellakin täyttää walitsijan tahdon, jättäessään hänen waalilipun uurnalle. Wirastolla ei ole mitään tekemistä tämän siwuwälipuheen kanssa, jonka sijoittaminen sitä paitsi itse waltakirjaan teksi sen laittomaksikin. Pääasia on että waltakirjalla on laillinen muotonsa ja että tämä muoto on syntynyt päämiehen tahdon mukaisesti. Jos siis se henkilö, — tässä tapauksessa jompikumpi meistä — jonka waalimies on ottanut awukseen waltamiehen hankkimisessa itselleen, on toiminut kokonaan sopusoinnussa waltakirjan antajan tahdon kanssa, niin on päiwän selwää ett'ei mitään laittomuutta ole tapahtunut. Ja ett'emme me ole kysymyksessä olewassa asiassa rikkoneet waltakirjojen antajain meille antamia määräyksiä wastaan, sitä eiwät herra Schröder ja kumpp. edes ole woineet wäittää ja käy myös selwästi myötäseuraawista todistuksista jo olisi myös pitänyt tulla ilmi niissä todistajain tahi oikeammin itse asiallisten walallisissa kuulustelemisissa, jotka herra Schröder — kumma kyllä — sai panna toimeen täkäläisessä Raastuwanoikeudessa tässä jo wireillä olewassa asiassa, jos me olisimme saaneet olla läsnä tässä kuulustelemisessa ja siinä tehdä kysymyksiämme todistajille. Selwää myös on, ett'ei se seikka, että useampi waalimies oli käyttänyt meitä apumiehinänsä waltamiehen hankkimisessa, ollenkaan muuta menetyksen laillisuutta, sillä laki ei suinkaan kiellä ketään auttamasta, waikka kuinka monta, heidän kunnallisten asiain hoidossa.

Että muita laittomuuksia olisi meidän kautta kysymyksessä olewassa waalissa tapahtunut sitä eiwät herra Schröder ja kumpp. edes ole uskaltaneet nimenomaan wäittää. He mainitsewat kyllä, ettei yläsanomussa wierastenmiesten kuulustelemisessa olisi yksi todistaja kertonut, „että häntä niin usein kiusattiin ja ahdistettiin että hän lopulta, ainoastaan päästäkseen heistä, taipui antamaan heille awonaisen waltakirjansa." Tämän todistajan kertomus epäilemättä ei ollenkaan koske meidän toimiamme, sillä kuten olemme saaneet tietää, oli tämä todistaja — jolla siwumennen sanoen, oli waan kaksi (2) ääntä käytettäwänä — ontanut waltakirjansa aiwan toiselle henkilölle, että meille, ja me tietysti emme woi wastata toisten toimista. Tahdomme waan huomauttaa herra Schröderin ja kumpp. salakawalasta menettelystä, he kun puhuessaan tämän todistajan kertomuksesta owat käyttäneet sanoja „päästäkseen heistä" ja siten owat tahtoneet saada herra kuwernöörin siihen wääräänluuloon että mukame, Jaatinen ja Kurikka, olisimme kusanneet tätä todistajaa, waikka walittajat, warsinkin herra Schröder, aiwan hywin tiesiwät, ett'ei tämä todistaja kertonut sanaakaan meistä.

Siitä mitä meillä on ollut kunnia täten lausua, käynee selwille että ne waalimiehet, jotka antoiwat meidän toimeksemme hankkia heille asiamiehiä heidän waalilippunsa perille wiemistä warten, tekiwät sen wapatahtoisesti ja että me puolestamme, hankkiessamme heille asiamiehiä, toimimme heidän tahtonsa mukaan. Ja kun ei missään laissa ole kielletty suullisesti tahi kirjallisesti antaa toiselle toimeksi hankkia toiselle asiamies, niin katsomme, ett'ei kysymyksessä olewassa waalissa, ainakaan meidän kautta, ole tapahtunut mitään laittomuutta ja toiwomme siis että herra kuwernööri jättää walitukset ilman huomiota ja wahwistaa waalin.

Walittajain toinen wäite waalin laillisuutta wastaan on niin peräti heikko, ett'ei ainakaan meidän kannata sihen wastata. Kaupungin Maistraatti epäilemättä osaa asianomaisella tawalla torjua pois sen syytöksen, jonka tämä wäite sisältää Maistraatin toimia wastaan. Että walittajat owat turwautuneet wäitteesen semmoiseen kuin, että waali olisi saanut kestää lit'an kauwan, osoittaa waan kuinka wähän he luottawat pääwäitteensä pätewyyteen. Hukkuwa tarttuu hienoon korteenkin, waikka hän hywästi tietää, ett'ei se häntä hädästä pelasta.

— **Kansakoululaitos.** Korotettua waltioapua. Koululyhallitus on ehdottanut, että Kotkan kaupungille tähän asti myönnetty waltioapu sen kansakoulujen ylläpitämiseksi 6,000 markkaa, tämän kalenteriwuoden alusta alkaen korotettaisiin 8,800 markaksi.

— **Tilastoa Wiipurin kaupungin kansakouluista.** Kaupungin kansakouluissa on tätä nykyä seuraawa määrä oppilaita. Suomalaisessa ylhäisemmässä poikakoulussa I:llä luokalla 113, II:lla 90, III:lla 64 ja IV:llä 23 ja pahankuristen luokalla 16 oppilasta. Koko poikakoulu, jossa kaikkiaan on siis 306 oppilasta, työskentelee 9:ssä eri osastossa. Suomalaisessa ylh. tyttökoulussa, joka työskentelee myöskin 9:ssä eri osastossa on oppilaita I:llä luokalla 112, II:lla 83, III:lla 83 ja IV:llä 53, eli yhteensä 331. Suomalaisessa alakansakouluissa, jotka lukewat 14:ssa eri osastossa on I:llä luokalla 112 poikaa ja 96 tyttöä sekä II:lla luokalla 103 poikaa ja 109 tyttöä, yhteensä 215 poikaa ja 205 tyttöä, eli kaikkiaan suom. alakansakouluissa 420 oppilasta. Ruotsalaisessa ylhäisemmässä poika- ja tyttökoulussa on I:llä luokalla 21 poikaa ja 14 tyttöä, II:lla 16 poikaa ja 16 tyttöä, III:lla 2 poikaa, 11 tyttöä ja IV:llä 3 poikaa ja 9 tyttöä, yhteensä 96 oppilasta, joista 46 poikaa ja 50 tyttöä. Ruotsalaisessa alakansakoulussa on I:llä luokalla 13 poikaa ja 22 tyttöä ja II:lla 17 poikaa ja 10 tyttöä, kaikkiaan 62 oppilasta, nimittäin 30 poikaa ja 32 tyttöä. Tyttöjen käsityöluokassa on 50 oppilasta. Kaikkiaan on Wiipurin kanpungin kansakouluissa 1,265 oppilasta, joista poikia 597 ja tyttöjä 668.

Wiime syysku ukaudella häiritsi influentsa suuressa määrin kansakoulujemme työtä. Oli päiwiä, jolloin oli 10 opettajaa samalla kertaa sairaana. Oppilaiden poissa olot rupesiwat lisääntymään tuntuwasti marraskuun 19:stä päiwästä, jolloin oli poissa 86 oppilasta ja kaswoiwat päiwä päiwältä aina saman kuun 30 päiwään asti, jolloin poissa olewien luku oli 206, sen sijaan kuin tawallisissa oloissa sama luku waihettelee 30 ja 40 wälillä. Wiimeksi mainitusta päiwästä rupesi tauti kansakouluoppilasten kodeissa wähenemään, kuitenkin niin hitaasti, että wielä joulukuun 10 päiwänä oli poissa 92 oppilasta.

— **Suomen ratsuwäki.** Ensi huhtikuun 1 p:nä awataan Lappeenrannassa, johon Suomen ratsuwäki sijoitetaan, n. s. opetuskomennuskunta, jonka tarkoituksena on walmistaa tarpeellista alipäällystöä ja palweluskuntaa Suomen rakuunarykmenttiä warten. Muuten wiittaamme tarkempien tietojen saamista warten toisessa paikassa lehteä olewaan wiralliseen kuulutukseen.

— **Kiwennawan kirkkoherraksi** on määrätty Pietarin kirkkoherra Relander.

— **Lahjoitusmaat.** Kollegiassessori R. Grotenfelt'in perillisille kuuluwan Ristseppälän lahjoitusmaan Heinjoen pitäjässä tulee Suomen waltio lunastamaan.

— **Kaupunkimme kunnalliswaalit.** Raastuwankokouksessa eilen, johon otti osaa noin kymmenkunta ääniwaltaista, päätettiin jakaa kaupunki kunnallissakin waaleissa kahteen waalipiiriin.

Ensimäiseen piiriin kuuluwat: ent. linnoitus, Neitsytniemi, Salakkalahti, P. Annan osasto, Saunalahti ja

---

Joulu kahleissa.

Kirjoittanut

Sakari Topelius.

Korwa on awoin portti, monta ääntä menee sinne, wäräjäwät aikansa ja katoawat wihdoin tietoisuuden loppumattomaan horisonttiin. Jhana soitanto tunkeutuu kauas, rakkauden sana kauemmaksi; epäsoinnut hälwenewät ylipäänsä pian, mutta toiset takertuwat kiinni lowihin eiwätkä tahdo poistua. Oletko jonakin jouluaattoiltana kuullut kahleiden kalinaa?

Ei puoltakaan penikulmaa kaakkoon päin Suomen pääkaupungista kohoaa meresta jylhiä, harmaita muureja — hautamuureja, tulimuuria, puolustus muureja — jotka merenpuolelta sulkewat wihollisella kaupunkiin pääsön. Se on Ehrenswärdin tekemä ihmetyö, pohjan Gibraltari, kuuluisa Wiaport. Muurit eiwät muista yhtään häwiötä; ne owat kalliosta kaswaneet. Järkähtämättöminä kuin se, ilkkuilewat ne wihollisten uhkauksille, ystäwien uteliaisuudelle, kewään wihannuudelle. Kolme päiwää ja kaksi yötä piiritti Euroopan peloittawin meriwoima, Ranskan ja Englannin sotalaiwastot, noita harmaita muureja ja aiwan kuin kylwäen ampueli niihin 120 naulan painoisia tulipommeja ja tuliraketteja. Kaikki, mitä waan taidettiin häwittää — ihmiset, sananlennättipylwäät, ruuti- ja asewarastot, tori, kadut, kukkatarhat — kaikki paitsi Ehrenswärdin hauta — häwitettiin mutta harmaakiwiset muurit seisoiwat paikoillaan ehjinä ja wioittumattomina, aiwan kuin jos ne olisiwat kärsineet ainoastaan kesäisen raesateen. Laiwastot wetäytyiwät pois, julkisista ilmoituksista nähtiin että kaikki oli häwitetty, ja seuraawana wuonna, kun tiilinmurut oli pois wiety, kun eläwien olentojen asunnot oli laitettu asuttawaan kuntoon, oli kaikki taasen entisellään.

Wiaporin muurien synkkää ja uhkaawaista waikutusta ei suinkaan wähentänyt se, että Suomen pahantekiöitä siellä säilytettiin, kunnes ne 10 wuotta sitten saiwat warman asumuksen Helsingin ulkopuolella olewassa uudessa suuressa koppiwankilassa. Siellä säilytettiin enimmäkseen hengenrangaistukseen tuomituita, jotka odottiwat Siperiaan siirtämistä, mutta pidettiin siellä myöskin muita suuria pahantekijöitä. Siellä olin minä nähnyt kymmenmurhaajan Juho Adamsonin waaleat kaswot rautakallereitten takana, kun hän istui siellä eläwältä muurattuna yksinäiseen koppiinsa saatuansa armon mestauslawalla ja sittenkuin hänen tuomionsa oli muutettu elinkautiseksi wankeudeksi. Wuoden 1825 jälkeen on kyllä monta tuomittu kuolemaan, waan ei ainotakaan tuomiota ole pantu täytäntön Suomessa.

Eräs minun maisteriwihkiäisten towereitani, A. C., oli 30 wuotta takaperin wankilan saarnaajana Wiaporissa. Hän oli wankeinsa uuttera suojelija ja suostui kernaasti pyyntööni päästä kerran näkemään heitä. Eräänä joulunaattoiltana kello 5 tuli hän kaupunkiin ja sanoi minulle. „Jää kannattaa; tahdotko nähdä minun seurakuntani wiettäwän joulua?"

Me istuimme rekeen. Tuo puolen penikulman pituinen jäämatka kului nopeaan. Taiwas oli pilwessä ja tähdetön, tuntui aiwan kuin jos olisi ollut synkässä erämaassa, ainoastaan etäältä näkyi ihmisasunnoista yksityisiä waloja. Nuo synkät muurit wastaan ottiwat meidät haudan rauhallisuudella. Tuossa eräs wahtimies, tässä riutuwa öljylamppu, harmaiden sinellien warjoja, pimeitä ikkunoita, kurjasti walaistu kauppapuoti, paistetun lyökin käryä; ei merkkiäkään iloiseen juhlanwiettoon. Wenäjän joulu on wasta 12 päiwää myöhemmin kuin meidän eikä sitä pidetä Wenäjän pääsiäisen arwoisena.

Wankilana oli wanhemman mallinen tiilirakennus, pitkät käytäwät ja kalteroidut huoneet, joissa asui toisissa kaksi, toisissa neljä. Owet oliwat nyt auki wahwasti wartioituun käytäwään, jota walaisi öljylamput. Joulun kunniaksi paloi talikynttilä jokaisessa kopissa. Ilma siellä oli jotenkin lämmin niin ettei noilla ainakaan kylmä ollut.

He istuiwat joko yksikseen tahi pikku ryhmissä ja heidän piti myöhemmin kokoontua illallista syömään. Toiset pelasiwat noppapeliä — joulua sallitaan heille se huwi, — toiset makasiwat, muutamat lukiwat jotakin hengellistä kirjaa eli lauloiwat wirsiä, toiset taasen kertoiliwat matalalla äänellä warkausjuttuja. Mutta useammat tirkisteliwät tylsän näköisinä, poissaolewina outoa waloo, eiwät edes katsahtaneetkaan meihin. Heitä oli kaikkiaan muutama yli sadan. Kun useimmilla oli käsiraudat ja waarallisimmilla sitä paitsi wielä jalkaraudatkin, synnytti joka liike aina kamalan kahleiden kalinan. Muutamat saiwat liikkua ilman raudoitta, hywän käytöksensä palkinnoksi. Puhtautta wastaan ei ollut mitään muistuttamista; wankila oli pesty ja puhdistettu wangit oliwat saaneet käydä kylpemässä, toiset oliwat ajelleet partaansa. Sitä enemmän näkyi waaleus näissä joko weltoissa, williintyneissä tahi surullisen näköisissä, ruudullisiin wanginwaatteisiin puettujen raukkojen kaswoissa.

„Onko täällä minun seurakunnassani juhlarauha?" kysyi pastori hartiakkaalta, kalsean näköiseltä peräänkatsojalta, joka johdatti meitä.

„Ahkeruus on ilomme", wastasi hän jurosti myhähtäen. Hän tiesi miten tuollaisiin kysymykseen on wenäjäksi wastattawa.

Mutta ahkeruus ei ollut aina ollut noiden wankien ilo. Muistin erään tapauksen lapsuuteni ajoista, miten he kerran, kuin heidät oli komennettu ulos hiekkaa kuljettamaan, oliwat tappaneet wahdit, pukenet johtajansa sotamiesten uniwormuihin ja keskellä päiwää marssineet pohjoispuolella olewiin metsiin, niinkuin siinä olisi ollut mula joku wankien muutto. Kaksi wiikkoa oliwat he risteilleet metsissä, kunnes heidät wihdoinkin kompponia sotamiehiä piiritti eräällä Tampereen pohjoispuolella olewalla sillalla ja heidän täytyi antautua sitten kuin ankarasti oli ammuttu ja useita oli kaatunut ja tullut haawoitetuksi molemmilla puolin.

Me menimme yhden joukkion luota toisen luo, puhuen muutaman sanan wankien kanssa. Useinkaan ei maksanut waiwaa kysyllä heidän elämänwaiheitaan. Harwapuheinen suomalainen ei ollut käynyt wankilassa puheliaammaksi. Me emme kuulleet edes tuota tawallista wakuutusta, että he oliwat wiattomasti tänne joutuneet. Paatuneimmat kysyiwät pilkaten meiltä, olimmeko tulleet heitä wapauttamaan. Toiset taasen katseliwat epäilewen silmin meihin ja pitiwät minua jonakin wakoojana. Useimmat oliwat ääneti tahi katseliwat laattiaan tahi lausuiwat muutaman sanan.

Mutta pastori tunsi seurakuntansa ja esitteli minulle muutamia puoleksi kuiskaamalla. Tämä on Jkonen oikea pääworo, joka wihdoin saatiin kiinni, sittenkuin hän oli tehnyt kolmannen murtowarkauden . . . Tämä on Kärki, joka on tänne joutunut maantiellä ryöwäämisestä . . . Tässä on Pietso, maamme suurin ja kuuluisin karkuri. Katsoppa hänen pieniä käsiään; hän pudistaa raudat käsistään kuin sormikkaat; hänen käsirautansa täytyy kiinnittää witjoilla wyötäisiin . . . Tässä on Martinpoika, joka on tuomittu seitsenkertaisesta murhapoltosta . . . Tämä on Sillman, entinen ylioppilas . . .

„Maisteri!" huomautti wanki wirnistellen.

„Sitä pahempi", huomautti pastori, kohottaen ääntään, „maisteri Sillman, joka on wäärentänyt isänsä testamentin."

„Se on waletta wihapuhetta ja lakimiesten juonia", keskeytti maisteri.

„Tässä", jatkoi pastori, wastaamattakaan hänelle, tässä on Mustakangas, joka mustasukkaisuudesta kuristi waimonsa . . . Tässä on Karberg, joka on myrkyttänyt äitinsä . . . Tässä on Luumäki, joka ryösti laukun eräältä ryssältä ja hautasi hänet eläwänä hiekkakuoppaan . . . Tässä on Sandberg, joka paiskasi piispan Aurajokeen . . .

(Jatk.)

Herrat suutarit ja kauppiaat!

Tulkaa ostamaan kotona valmistettuja nooklinkia. Sakatokija kaikista halvimmasta hinnasta myöpi,

Juho Nevalainen
Wiipurissa.

Castrén & Snellman

lakitiedetön kand. nimituomari.

Asianajajia Helsingissä.

Sähkö-osoite: Castrén, Helsinki.

Huom.! Toimittavat iltapostissa saapuneet kiireelliset asiakirjat seuraavana päivänä ennen k:lo 12 asianom. paikkaan. — Matkustavat pyydettäessä maaseudulle.

Hiekka sekä waalikelpoiset Monrepoon alueelta.

Toiseen waalipiiriin kuuluwat: Pietarin esikaupunki ja sotilaslopotti eli Repolan ja Aninan osastot, Papulan, Pantsorlahden ja Hawin kaupungin osat sekä ne waalikelpoiset, jotka asuwat kaupungin rajain itäpuolella sekä Uuraassa, niinkuin myös sotilas- ja sähkölennätinwirastoihin kuuluwat waalioikeutetut, jotka eiwät ole kirjoitetut minkään kartonon numerolle.

Jos ei waalia määräaikaon ehditä lopettamaan, tehtiin se määräys, että maistraatti saa sitä jatkaa niin kauwan kuin wolitsijoita on saapuwilla, joka määräys jo muuten lankeaa itsestäänkin.

Sellaisen waltakirjolla äänestäjän, jonka antaja asuu toisessa piirissä kuin waltakirjan jättajö, tulee omasta piiristään saada waltakirjaansa todistus, ettei sillä siinä waalipiirissä ollut äänestänyt.

Nuo oliwat pääasiallisimmat määräykset, jotka eilisessä raastuwankokouksessa tehtiin ja jotka kuwernööri lähimmässä tulewaisuudessa tulee wahwistamaan.

— **Suomalaisia käsityömallia Wenäjälle.** Pietarin teollisuusnäyttelyn johdosta on kreiwitär Armfelt (Suomen ministeri waltiosihteeri-wainajan leski) lehtori E. Mätiseltä, Sortawalassa, tilannut kokoelman käsityömallia maatilollaan Smolenskin läänissä olewiin kansakouluihin sekä muille alustalaisilleen.

— **Uusi kulkuwäylä.** Wiipurin luotsipiirissä Haapasaaren luotsipaikan alapuolitse on uusi, suorempi 24 jalan lewyinen kulkuwäylä tullut awatuksi Katajakarin saaren ja Itälipin karin wälillä *N V* Haapasaaresta.

— **Talon kauppa.** Ent. ajuri Aleksanteri Christiansson kuuluu myöneen Pietarin esikaupungissa omistamansa talon ajuri Taawetti Teiwoselle 15,000 markan hinnasta.

— **Työmiehet** menkää miehissä ottamaan osaa Työwäenyhdistyksen toimeenpanemiin oppikursseihin. „Ei oppi ojahan kaaba, tieto miestä tieltä työnnä", on wanha sananlasku, jonka kansa jo kauwan on todeksi huomannut. Tuskinpa kukaan woi tietää, mihin olosuhteissa hän wastaisuudessa joutuu, waan warmaa on kumminkin, että työmiehellä aina on parempi toiwo saada hywiä ansioita, jos hänellä on alkutiedot laskennossa, kirjoituksessa y. m. Oma etunne siis waatii, että käytätte hywäksenne tätä maksutointa opetusta. Tänään opeletaan laskentoa. Myöskin naiset saawat ottaa osaa.

— **Opetusta kaunokirjoituksessa** aikoo täällä antaa rouwa Anna Hellman. Kaikissa paikoin missä rouwa Hellman on käynyt kaunokirjoitusta opettamassa, muun muassa maamme molemmissa normaalilyseoissa, on hänen opetustansa suurella kiitollisuudella arwosteltu, ja mekin olemme olleet tilaisuudessa huomaamaan näytteistä, että oppilaat, jotka ennen owat tuskin luettawaa käsialoa kirjoittaneet, owat 15 tunnin pituisella opetusajalla saawuttaneet säännöllisen, kauniin kirjoitustawan. Luulemme, että kukin, joka rakastaa kaunista kirjoitustaitoa, käyttää hywäksensä nyt tarjoutuwaa tilaisuutta sen oppimiseen. Etenkin toiwoisimme, että täkäläisten koulujen johtajat ottaisiwat tämän oppilastensa wuoksi erityiseen huomioonsa. Muuten pyydämme wiitata ilmoitukseen lehtemme wiime siwulla.

— **Helppotajuinen konsertti** on tänään Raatihuoneen salissa.

— **Konsertin** tulee täällä ensi maanantaina antamaan taiteilijopari Hilbach.

— **Herra Reisenauer'in** eilisekki ilmoitettu konsertti on siirretty huomiseksi siitä syystä, että hänellä Moskowassa on ollut niin suuret menestykset, että hänen on wieläkin täytynyt antaa siellä konsertteja.

— **Wiipurin postikonttoorin kautta** on tätsi wuodeksi tilattu seuraawa määrä sanomalehtiä ja aikakauskirjoja:

Aamunairutta 13 kpp., Aamulehtiä maaseutupainosta 2, kaupunkipainosta 1, Alphaa 8, Asetuskokousta 5, Auraa 2:si päiwäistä painosta 1, 6 päiwäistä painosta 1, Hämäläistä 2, Hämeen Sanomia 2, Haminan Sanomia 3, Haaparannan Lehteä 1, Inkeriä 7, Jyränkösä 2, Kyläkirjaston Kuwalehteä 155, Kristillistä Sanomia 1, Kirkollista Sanomia 2, Kaupunki Lähetyksen Lehteä 2, Keski-Suomea 1, Kotkan Sanomia 2, Kotimaista Lähetystä 15, Karjalatarta 3, Kaikua 6, Kansakoulun Lehteä 5, Koti ja Yhteiskuntaa 16, Laatokkaa 3, Lappeenrannan Uutisia 5, Matti Meikäläistä 36, Merimiehen Ystäwää 19, Mikkelin Sanomia 1, Oulun Ilmoituslehteä 1, Päiwälehteä 54, Pohjalaista 5, Pyhäkoulun Lehteä 1 Rauman Lehteä 1, Raahen Sanomia 1, Sawoa 4, Suomen Metsänhoito Lehteä 3, Suomen Terweydenhoito Lehteä 13, Suomen Wirall. Lehteä 7, Suomen Lähetyssanomia 5, samoja lisälehdellä 20, Sanomia Siionista 61, Suomen Wiikkolehteä 8, Suomea 1, Sananjaattajaa 5, Satakuntaa 2, Sawo-Karjalaa 4, Sawonlinnaa 1, Suomen Teollisuuslehteä 1, Säweleitä 3, Turun kuwalehteä 9, Terweyttä 8, Tampereen Sanomia 1, Suometarta 113, Wapaita Aatteita 5, Walwojaa 15, Wiipurin Sanomia 67, Wartijaa 6, Wuoksea 7, Duodecim 6.

Ruotsalaisia lehtiä: Biet 7, Bjyörneborgs Tidning 1, Finl. Allm. Tidning 22, Författningssamling 4, Folkwännen 3, Finlands kommikationer 1, Fredrikshamns Tidning 2, Farmacentisk Tidskrift 1, Hufwudstadsbladet 68, Hemmet och Samhället 5, Kotka notis och annonsblad 2, Lördagsqwällen 7, Land och Stad 31, Missionstidning för Finland 1, saman lisäyksineen 3, Nya Pressen 192, Nya Trollsländan 8, Sjömanswännen 7, Söndagsskolebladet 1, Sändebudet 4 Stadsmissionsbladet 1, Wiborgsbladet 6, Wasabladet 2, Östra Finland 4, Österbottniska Posten 2.

Näitä paitsi koko joukko ulkomaalaisia sanomalehtiä ja aikakauskirjoja. Kaikkiaan 126 eri lehteä. Wenäläisiä lehtiä 61 kappaletta,

Howinmaan asemalle on tilattu Suomen Maanwiljelyslehteä 1, Wiborgsbladet'ia 1, Uutta Suometarta 1, Karjalatarta 2, Wiipurin Sanomia 1, Nya Pressenia 1, Hufwudstadsbladetia 2, Folkwänneniä 1, Sawoa 1, Haminan Sanomia 1.

Postiasemalle Nya Pressenia 15, Hufwudsbladetia 6, Uutta Suometarta 15.

— **Yöskanto** manttaalirahoista wuodelta 1889 toimitetaan kaupungin rahatoimikamarissa kello 9—11 a. p. ja 3—6 i. p. allanimitettyinä päiwinä:

Torstaina 23 p. tammikuuta entisen linnoituksen kanssa.

Perjantaina 24 p. tammikuuta Salakkalahden, Repolan, P. Annan, Neitsytniemen ja Saunalahden osien kanssa.

Lauantaina 25 p. tammikuuta Pietarin esikaupungin kanssa.

Maanantaina 27 p. tammikuuta Sotamieslopotin, Aninan, Papulan, Hawin, Hiekan, Pauloffskin ja Pikiruukin osien kanssa.

Tiistaina 28 p. tammikuuta Pantsarlahden, Likolammen, Saunalahden, Sorwalin ja Kolikkoinmäen osien kanssa.

— **Räpistyksiä** on tehty näinä päiwinä useitakin kaupunkimme puotiloissa. Nuot pikkuwarkaat owat olleet alaikäisiä poikia ja tyttöjä joista jo ollaan selwillä.

— **Onnettomuus** tapahtui t. k. 18 päiwänä Parikkalan pitäjän Ankilän kylässä, talollisen Juhana Wennon talossa. Loismies Juhana Kaipainen oli kaiwon sisällä tekemässä kiwipuitetta, $3^1/_2$ sylen päässä maanpinnasta. Maa lohkesi syltä paksulta mies raukan päälle, josta onneton sai kuolemansa, wielettyänsä yhden yön maan alla. Sieltä saatiin hän wasta 19 p:nä ylös kuolleena. Kaiwon kaiwattajille sekä teettäjille olkoon tästä parempi waroitus semmoisiin työnteetto hommiin.

— **Tohtori W. Porkan hautaus** toimitettiin, kertowat pääkaupungin lehdet, maanantaina tämän kuun 13 päiwänä Suursaaren edellisenä päiwänä wihittyyn hautausmaahan. Haudan siunasi pastori Tawast, joka samalla lausui wainajalle lämpimiä muistosanoja. Wiisi seppeleettä, paitsi Helsingistä tulleita, laskettiin wielä arkulle ja muutamia lämpimiä jäähywäissanoja lausui jokaisen seppeleen laskija.

— **Tuomittu kuritushuoneesen.** Keis. Wiipurin howioikeus on päätöksellä joulukuun 19 p:ltä 1889 tuominnut palwelustyttö Anna Weikkolaisen Napinlahden kylästä Räisälän pitäjätä, pidettäwäksi yhden wuoden ja kuusi kuukautta kuritushuoneessa siitä syystä, että hän julman huolimattomuuden kautta oli ollut syynä äpärälapsensa kuolemaan.

— **Taiwaankaari talwipakkasella.** Eilen nähtiin Nurmelan tilalta loistawa taiwaankaari, waikka lämpömittari näytti noin 10° kylmää. Ihmeellen tuota luonnonilmiötä katseltiin. Tosiaankin tawatonta tähän wuoden aikaan. Mutta ei se sotaa siltä merkitse.

— **Karhu** on kierretty Korpikylän tienoilla Kiwennawan pitäjässä. Muutamia kaupunkimme urheilumiehiä sekä eräs englantilainen Pietarista on matkustanut sinne mesikämmentä ampumaan.

— **Se komitea,** jonka koululaitoksen ylihallitus on asettanut walmistamaan ohjeita niiden weistomallien ja työkalujen käyttämisestä, joita kansakoulujen käsityöopettamisen järjestämistä warten asetettu komitea on ehdottanut, kokoontui toissa päiwänä Helsingissä. Jäsenenä komiteassa owat seminaarien piirustuksen ja teknillisen käsityön lehtorit R. Hårdh, E. Mäkinen ja G. Hedström. Näistä oli kuitenkin ainoastaan kaksi ensimmäinittua saapuwilla koska lehtori Hedströmiä on sairaus estänyt tulemasta.

— **Maanwiljelysneuwojan** asettaminen senatin maanwiljelystoimituskuntaan kuuluu parhaikaa puheena olewan. Ja kerrotaanpa että muka on aikomus tähän sangen tärkeään toimeen ottaa eräs wentowieras muukalainen, joka ei maamme oloja ollenkaan tunne eikä kansamme suuren enemmistön kieltä laisinkaan osaa. Waan tätä huhua on tietysti mahdoton todeksi uskoa, koska sellainen maanwiljelysneuwoja epäilemättä tulisi enemmän haittaa kuin hyötyä tekemään.

— **Koulunopettajain kokouksen,** joka pidetään ensi kesänä, on koululyhallitukselle jo lähetetty puolitoistasataa keskustelukysymystä, tietää Finl.

— **Lahjoitus.** Suomen naisyhdistyksen kokoukessa Helsingissä toissa päiwänä ilmoliti sihteeri, että hän tuntemattomalta lahjoittajalta oli saanut tuhannen markkaa, käytettäwäksi stipendirahastona, jota nimiteltäisiin: Elisabeth Löfgrenin rahasto, Suomen naisyhdistyksen perustajan ja ensimmäisen puheenjohtajan muistoksi. — N. Pr.

— **Teknillistä opetusta warten Pietarissa nykyään koossa olewan kongressin** 3:s osasto päätti wiime kokoussessaan lausua kiitoksensa Suomen senatille sen erittäin oiwallisesti tehdystä selityksestä Suomen maanwiljelyskoululista, jonka se on lähettänyt kongressiin.

— **Pellingen osakeyhtiön säännöille** owat pyytäneet wahwistusta tehtailija H. J. Stigell ja insinööri E. F. Graeffe. Yhtiön tarkotuksena on murtaa, hakata, walmistaa ja jalostaa kiweä ja harjoittaa kaikenlaisten kiwitawarain kauppaa. Kantarahasto on 48,000 mk. jaettuna 48 osakkeesen. Yhtiön asiamies Wiipurissa on tohtori K. A. Brander.

Kirjeitä rajan tuoltapuolen.

Pohjois-Inkereeltä

(Jatkoa wiime n:oon).

Toisin on täällä Inkereellä tuo raaselin ja kalamiehen wäli kuin Suomessa. Täällä, etenkin näissä rantakylissä lähellä Oranienbaumia, nämä raaselit eiwät auta kalamiestä muuten kuin wiinalla. Sitä ne jakelewat joka ilta, että ukot owat wäliin pienessä pöhnässä. Mutta jos rahaa pyytäisit syksyllä, jota usein monellekin olisi wälttämätöin tarwis, niin silloin raasseli heti tekeytyy supisöyhäksi ja rupeaa heti tekemään (waatimatta) tiliä menoistansa, mihin ja mihin hän muka on jo ehtinyt menettää rahansa ja wieläpä wannoa litkauttaa „jeibohun", ettei ole kuin sorokowkan hinta itselläänkään. — Siinä heidän apunsa. Ja olen tullut monasti huomaamaan, että seuraawana päiwänä sama mies, joka eilen wannoi, ostaa satojen ruplien edestä kaloja. Sitten piisaa syllä rahat. Monasti olen tehnyt sitä muistutuksen, mutta hän panee wain nauruksi koko osian. Mutta puutteenalainen ei ainakaan sillä auteuksi tule.

Poiketkaamme pääkertomukseen, tuohon syksypyytöön joka nykyään on yleiseen tawaksi tullut. Ihmiset syökäwät itsensä tuonne hienolle jäälle ja niinkin hienolle, että täytywät kuljettaa tuumaa wahwoja lautoja mukanansa tulenaan. Muutoin ei jää kestäisi painumatta seista awannon reunalla. Tämä ehkä näyttänee joseenkin tarumoiselta useasta, jäällä käymättömästä kunnioitettawasta lukijasta, mutta ehjää totuutta tuo kumminkin on. Ja uskomattomalta tuo oudosta elikkä sihen tottumattomalta näyttäkin, nimittäin mennä useitten wirstojen päähän aawalle merelle ja niin heikolle jäälle! Mutta sihen tottunut nuorukainen menee waan edelleen kelkka jäleissä ja kampsut kelkassa, eikä pane mikseenkään koko waaraa. Wieläpä pistää lauluksi koko jutun, waikka silmin nähtäwästi waara on lähellä, jos waan luonnon elementit wähänkin alkaisiwat woimiansa näyttää. Kokemuksestaan saattaa jokainen lausua wapaasti mielipiteensä. — Eikö niin? Samoin minäkin. Parhaalla miehuuteni ajalla olen minäkin jo monasti noita reisuja kulkenut, ja juossut telien kanssa kilpaa ja aina toisinaan saanut kylmiäkin kylpyjä sekä kalanpyydöksiä kyllikki kabottamut. Mutta wahingostani tulin wiisaammaksi. Tarkemmin mietittyäni niistä tuloksista ja seurauksista noitten uhkarohkeitten reisujen johdosta tulin huomaamaan, waikka myöhään, että niistä ei ollut kuin tappiota ja suurta tappiota. Minä kirjoitin wuosittain tulot ja menot, woitot ja wahingot, ja aina waan tappio. Sentähden sietää kunnioitettawan kunnan miettiä, tuota nykyaikana niin tawaksi tullutta syksypyyntöä ja sen seurauksia. Tuo syksypyyntö toisinaan ilahuttaakin, niinkuin wiime syksynäkin, josta edellä mainitsin, niin waarallista kuin tuo onkin, rientää sinne oikein juoksu jalassa monia satoja miehiä kerrassaan, aiwan henkensä uhalla, werkkojansa wirittelemään ja alkupyytöä tawoittamaan, (alkupyytö ensi jäillä on aina parempi kuin talwen päälle.) Ja jos yksi ja toinen syksypyytö onnistuu niin ettei jää satu murtumaan, niin kolmas jo wetää kaksin kallehin takaisin. Eihän jää useasti ensi asemallansa kestä, waan hywin harwoin sitä sattuu ja silloin jää ainoastaan waiwasi woittojen werosta. — Oletteko niihin tyytywäiset? Mutta ei siinä wielä kaikki, että pyydökset meniwät ja waiwat. Tehdäänpäs poiswielä hiukkasen tiliä. Kunnioitettawat kalastajat, ottakaapas huomioonne, kuinka monta turwatonta leskeä ja orpoa, kuinka monta harmaahapsista tutilasta on wiimeisenkin wuosikymmenen kuluessa jäänyt turwattomaksi ja suurella kaipauksella wiettänyt loppuelämänsä, kuin ainoa tuki ja turwa on saanut surmansa, meren sywyydessä. Useimmat näistä owat olleet parhaassa miehuutensa iässä. Siis ei ainoastaan yksityisten omaistensa, waan suuren yleisönkin wahingoksi, jotka olisiwat woineet wielä kauwan waikuttaa hyödyllisinä jäseninä yhteiskunnassa. Sitä en luule kenenkään wäittäwän, että tässä olisin liikoja lasketellut, wai kuinka?

Kas — ei wieläkään laskuni rauhoitu. Tarkastakaamme wielä hiukan muita jälkimuistoja; kuinka monta miehuutensa parhaassa iässä olewaa miestä ja nuorukaista on saanut ikuisesti kannettawia muistomerkkejä taasen tuosta syksy-urheilusta ensi jäillä? Tuohon sarjaan otommeloitakuita pääsyitä, ylenmääräinen waristuminen, wilustuminen, uppoaminen, pakkanen, nälkä, wäsymys, paleltuminen y. m. m. Nämät kaikki owat juuri kuin liittoutuneet waatimaan näiltä onnettomilta urheilijoilta, jotka owat joutuneet sen kowan kohtalon alaisiksi ensi jäillä ja tawalla taikka toisella tulleet pelastetuiksi paikalle kuolemasta. Suuria ponnistuksia nämät poloiset owat saaneet yllämainituista syistä kärsiä sanomattomia waiwoja ja kipuja, monikin wuosikausia ja lopulta wielä ikuisia muistomerkkejä; esim. rintatautia, yskää, luuwaloa, sokeutta, raajarikkoisuutta y. m. m. wammoja. Enimmin kaikista edellämainituista pääsyistä rasittaa uppoaminen kowalla pakkaisella. Jos satut uppoamaan monien wirstojen päähän aawalla merellä ja kun pääset taasen jäälle monien ponnistusten perästä, niin sitten wasta waiwat alkaa. Jos onkin kowa pakkainen, niin werhosi jäätyy yhteen könttyyn ja jalkaisin täytyy pyrkiä maihin. Sen saattaa kokenut waan arwata, kuinka paljon tuo läpijäätynyt raukka saa kärsiä, ja ponnistella wiimeisiä woimiansa ennenkuin saapuu maihin. Hänessä silloin waikuttawat yllä luetellut pääsyyt, wilu ja wäsymys pääasiallisesti, joten monikin saapuu wähissä hengin maihin. Silloin on tawallisesti jalat, ja kädet useatkin aiwan walkeaksi jäätyneet ja monellekin huonon, ymmärtämättömän hoidon kautta saattaa olla hywinkin huonot seuraukset wieläpä ennen aikainen kuolemakin tarjona. Ja waikkapa wielä joku wahwempikaswuinen nuorukainen paikalla ei saisikaan mitään muistomerkkiä, niin ne useinkin koituwat myöhemmin wanhuuden päiwinä, jonka minäkin olen itsessäni tullut huomaamaan todeksi, waikka myöhään. Sentähden kunnioitettawat nuoret, kalastajaurhot, warjellaa ja hoitaa tuota nuorta ja kukoistawaa terweyttänne! Se pitäkäät kallimpana kaikista, sillä mikään ajallinen rikkaus ei wedä sille wertoja. Warokaa heikolle jäälle menemästä ilman erinäistä tarpeen pakoitusta. Odottakaat jään wahwistumista. Jättäkää ne suuret tulokset ajattelemattomien osaksi. Niin jälkeenpäin tulette taikka päästette te mitä suuremman tuloksen laillisesti perijäksi. Sitä toiwoo ystäwänne

Wanha kalastaja.

Niitä näitä.

Runsasta siunausta taloon. Kolmoset, kaikki poikia, synnytti muutamana päiwänä tuonnottain John Collaghan'in waimo Filadelfiassa. Tätä ennen oli hän jo kaksi kertaa synnyttänyt kaksoset, nimittäin 1876 kaksi tyttöä ja 1887 pojan ja tyttön. Herra Callaghan'illa, joka nyt on toisessa naimisessa, oli jo ensimmäisen waimonsa kanssa neljä paria kaksosia ja kaksi muuta lasta. Jos ne kaikki eläwät on hänellä niinmuodoin nykyjään 17 lasta, waikka hän itse on wasta 53-wuotias. Herra Collaghan, irlantilainen syntyjään, ei ole koskaan elämässään ollut kipeä. Hänen waimonsa on myöskin tawattoman riwakka nainen.

Mitä kaunis naama maksaa? Kauneutensa palkkioksi waatii neiti Agnes Borkett Buffalossa Newor? — Pensylwaanian rautatieyhtiöltä 10,000 dollaria (50,000 markkaa) wahingon palkkiota. Wiime wuoden maaliskuussa heitti hänet mainitun yhtiön juna kumoon ja siinä sai hän pahoja naarmuja kaswoihinsa, jotka owat jättäneet pahoja arpija jälkeensä.

— 12 —

„Kas halwattua, kuinka oli waara tulossa, kuinka oli wahinko lähellä."

Poika toi pudonneen ruuwin, Topias wäänsi sen wahwoilla käsillään kiinni.

„Kyllä se nyt pitääkin", wakuutti hän itselleen, „mutta waraauuden wuoksi, täytyy se ensimmäisessä pajassa kiertää awaimella lujemmasti ja sywemmälle".

Sitte wasta katsoi hän onnettomuuden ehkäisijään. Poika oli paljasjaloin, silmänsä oliwat kyyneleiset, waatteensa rikki kuluneet.

„Mikä sinun nimesi on?"

„Josu."

Poika wetäytyi pois päin, peittäen kämmenellään housun rikkinäistä.

„Älä mene, olet tarkka poika ja sinulla on siewä nimi; mutta mitä warten itket, mikä sinua itkettää?

„Minulla . . . oli . . . wiisi penniä".

Kyyneltulwa samassa syöksyi ja keskeytti wastauksen.

„Mitä sitte? Sinulla oli wiisi penniä. Pudotitko sen?"

„En . . . Isä otti sen minulta wä . . . ki . . .sin".

Poika oli sulata itkuunsa.

„Mitä olisit ostanut sillä wiidellä pennillä?"

„Wehnäleipää".

„Älä nyt, mene minnekään. Sano, syötkö mielelläsi prenikoita."

Pojan kyyneleiset silmät kirkastuiwat, suu meni nauruun.

„Kaikki pojat syöwät mielellä hywällä prenikoita".

Topias haki Alekseilta saamansa kaupanpäälliset käsille.

„Tästä niitä saat".

Poika katsoi ihmetyksissään suuria pussia.

„Ja näin paljo!"

„Onhan niitä siinä; mutta saat wielä muutakin".

Topias awasi rahakukkaronsa, otti siitä kiiltäwän markan ja pudotti sen pojan laihaan käteen, lausuen:

„Näetkös, nuori ystäwäni, sinutta olisiwat nuo pullot särkyneet".

Pitäen markkaa ja prenikoita ylhäällä pyörähteli poika kantapäillään ympäri kuin kehrä. Mielihywissään katseli Topias lapsen rajatonta ilon.

— 9 —

Katsellen taakseen kauppias Aleksein kolmikertaista kiwirakennusta, kunnes se katosi näkywistä, läksi Topias kulkemaan wanhan kirkon siwutse kotoa kohden.

„Jospa tulisi pohjalainen powariakka wastaani, niin . . ." ajatteli hän itseksseen, mutta lopetti ajatuksensa keskeneräiseksi kirjakaupan kohdalla ja astui alas rattailta.

Werewä poliisi, jolla oli pulska poskiparta ja mustat kulmakarwat, oli wirkatoimissa kirjakaupan lähellä. Hän käwellen seisoi tai seisoen käweli kyllin kohdalla. Topias tunsi kaupungin lakeja ja asetuksia.

„Menisin kirjakauppaan", sanoi hän poliisille, „mutta . . ."

„Hewoista ei saa jättää kadulle yksin".

„Ei tässä näy porttiakaan lähellä, mistä ajaa sisään. Ja tämä hewonen on hywä ja hiljainen, ei pelästu eikä pillastu".

„Hewonen kuin hewonen ja laki kuin laki. Ei käy kuntoon, sanon minä . . ."

Waillinaisesti puettu pitkä mies, jolla oli pöhöttyneet kaswot, ja kaswot täynnä pitkänomaisia arpija, tuli samassa poliisin ja Topiaan lähelle, wilkuen ahkerasti ympärilleen ja käwellen wieläkin joutilaammin kuin iltainen kruununsihteeri eli peräti laahaamalla ja wetämällä pitkää wartaloaan.

„Seisoisitteko hetken hewoseni wieressä?" kysyi Topias mieheltä, lukien samassa arpeja kymmenkunta, niistä pari ihka uuorta ja suurta.

„Kyllä, kyllä seison waikka wiisi . . ."

Mies asetti kerkeästi nenänsä rommipullon lähelle; mutta se ei ollutkaan poliisin mieleen ja hän sekaantui asiaan.

„Mars tuonnemmaksi, weitikas!" tiuskasi hän kiiwaasti. „Mars tuonne pääpuoleen, wanha weitikas!"

Mies totteli, mutta hänen muotonsa musteni; nuoremmat arwet ihan irwistiwät poliisille, joka jäi seisomaan pullojen liki.

Taiwaansiniseen samettipukuun puettu nainen tuli Topiaan edellä ulos kirjakaupasta. Tuuli irroitti riikinkukon höyhenen naisen hatusta ja toi sen suoraan Topiaan syliin. Topias riensi naisen jälkeen, kosketti häntä takaapäin sametiseen hihaan ja lausui:

A. PALONEN Maalari Wiipurissa

toimittaa Itä-Suomessa ammattiin kuuluvia koristus- ja muita töitä.

Myy maalari-värejä, ikkunalaseja, seinäverhoja, kattorosetteja, kehyspuitteita y. m.

Galwaniseranstehdas Wiipurissa,

suosittelee erinomaisia teoksia niink:
galwaniserättua prima martinlewyä,
" " wannerautaa,
" naulaja kaikenlaisia,
" lewyuunia waluowilla,
" assuranssi ruiskuja erinomaisia
" sankoja,
sekä ottaa tehdäkseen kaikenlaista galwaniseransta halpaan hintaan.

Galwaniseranstehdas Wiipurissa.

Ramurautaa

ostaa **Seth Sohlberg.**

Kokouksia.

Teollisuusyhtiön herroja Waltuutettuja pyydetään kokoontumaan kaupungin rahatoimisto-huoneeseen Torstaina 23 p. Tammikuuta 1890 kello 7 i. p.

Puheenjohtaja.

Kuulutuksia.

Syystä, että Wiipurin läänin sairashuoneen lasaretti-osastossa nykyjään ja tawallisesti niin kauwan kun kylmä wuoden aika kestää puute sairassijoista on wallitsewa, kehoitetaan kunnallswirastoja sekä yksityisiä, mikäli mahdollista, lähettämästä sairaita ennen kun kysymys on tehty, jos sairas-tilan suhteen woipi Läänin sairashuoneeseen tulla wastaanotetuksi.

Asianomaisen lääkärin käskystä:
A. F. Westberg.
Sairashuoneen taloudenhoitaja.

Huutokauppoja.

Julkisella huutokaupalla myydään talossa N:o 1 Sant Annan kaupungin-osastossa lauantaina t. k. 25 p:nä k:lo 3 i. p. **ajokaluja, talous- ja huonekaluja** y. m. kaikenlaista tawaraa. Wiipurin kaupungin huutokauppakammarissa Tammikuun 21 p:nä 1890.

Wiran puolesta:
Lars Godenhjelm

Huwilan huutokauppa.

Kalliolan huwila 2½ wirstaa Nurmen rautatien asemalta Kintereen kylässä Wiipurin pitäjässä, myödään, omistajan paikkakunnalta poismuuttamisen wuoksi, wapaaehtoisella huutokaupalla, joka toimitetaan paikan päällä Helmikuun 10 p:nä (tammik. 29) 1890.

Axel Thuneberg.
Howinmaan asema & Nakkolanjoki.

Sittenkuin arentioikeus kaupustelijapuoteihin N:ot 2, 3, 4, 12, 13 ja 14 Kalarannossa olewassa puotisarjassa Litt C osittain arentilaisten maasta poismuuttamisen kautta, osittain muista syistä on jäänyt awonaiseksi, tarjotaan sanotut puodit huutokaupalla, joka Rahatoimikamarilla toimitetaan keskiwiikkona 29 p:nä sisällä olewaa Tammikuuta k:lo 6 i. p., uudestaan arennille wuoden 1892 loppuun, ehdoilla, jotka huutokauppatilaisuudessa ilmoitetaan. Wiipurissa 15 p:nä Tammikuuta 1890.

Rahatoimikamarin puolesta:
Oscar Clouberg.
R. F. Walldén.

Myytäwänä.

Halpoihin hintoihin myydään
Wenäläisiä
Ruokakaluja ja Peilejä
D. Helanderin lesken
myymälässä kauppatorin luona.

Luistimia

Seth Sohlberg'illa.

Papirossia

N. J. Deirmendjoglon'n tehtaasta Helsingissä
on saatawana kaikista hienommista siirtomaatawarain kaupoista. — Enin ylistettyinä suosittelen seuraawia:
„Lemmen kukka"
„Etude"
sekä kalliimman lajin suosijoille
„Montplaisir".
Laatu mainio.

L. Herold.

Täten ilmoitetaan, että minun kauppani on muutettu taloon n:o 9 kauppatorin warrella pihan sisälle ja että minä palwelen arwoisaa yleisöä hywillä ja huokeilla tawaroilla.

Kunnioituksella:

E. W. Pasin.

Oppijakso Kaunokirjoituksessa.

Allekirjoittanut, joka yliopettajakollegion edessä Helsingissä on suorittanut kaunokirjoituksen opettajan tutkinnon korkeimmalla arvolauseella, aikoo täällä antaa opetusta kaunokirjoituksessa naisille, herroille ja lapsille, niin että epäselvä ja huono käsiala 15 tunnin opetuksen perästä muodostuu selväksi, kauniiksi ja käytännölliseksi. Tämän vakuutena on koko joukko oikeaksi todistettuja käsialan näytteitä oppilailta, jotka ovat käyneet oppijakson läpi. Hyviä todistuksia on nähtävänä useimmilta maamme oppilaitoksilta.

Maksu kultakin oppilaalta on 15 Sm., joka maksetaan opetusta alottaessa.

Ilmoituksia sopii tehdä nyt heti asunnollani rouva Thurdén'in luona Pohjoismaitten osakepankin kartanossa.

Anna Hellman.
Kaunokirjoituksen opettajatar.

TODISTUS:

Allekirjoittanut todistaa täten kiitollisuudella, että rouva Anna Hellman täkäläisessä suomalaisessa tyttökoulussa erinomaisella innolla ja menestyksellä on antanut opetusta kaunokirjoituksessa muutamille koulun oppilaille. Ennen kaikkia tulee mainita, että usea koulun varaton oppilas on saanut ottaa osaa opetukseen, josta, samoin kuin niistä hyvistä tuloksista joita opetus on tuottanut, allekirjoittanut saa lausua sydämellisen kiitoksensa.

Kuopiossa Maaliskuun 27 p:nä 1887.

Elisabeth Ingman.
Kuopion suomalaisen tyttökoulun johtajatar.

Että osa Waasan lyseon oppilaita on nauttinut rouva Anna Hellmān'in opetusta kaunokirjoituksessa ja siinä edistyneet niin erinomaisesti, että se mitä selvemmin todistaa opetustavan oivallisuutta ja rouva Hellman'in opetukseen pantua huolellisuutta, saan täten todistaa, jonka ohella minä pyydän saada lausua oppilaitoksen kiitollisuuden rouva Hellman'ille siitä että hän varattomille oppilaille on antanut opetusta ilmaiseksi.

Waasa Huhtikuun 4 p:nä 1883.

L. L. Laurén.
Waasan lyseon rehtori.

Siitä taidosta ja ahkeruudesta, millä rouva Anna Hellman on ohjannut täkäläisessä ruotsalaisessa tyttökoulussa erityisiä oppilaita, joiden kauniit edistykset ovat huomattavia, olen hyvin kiitollinen samoin kuin siitäkin rouva Hellman'in hyvyydestä, että hän on ilmaiseksi antanut opetusta muutamille varattomille.

Oulussa Lokakuulla 1883.

Maria Junnelius.

Että kaunokirjoituksen opettajatar, Rouva Anna Hellman on tällä lukukaudella opettanut kaunokirjoitusta muutamille täkäläisen suomalaisen Normaalilyseen oppilaille ja sen kautta heidän käsialansa saanut melkoisessa määrin parannetuksi, saan pyynnöstä tämän kautta todistaa.

Helsinki, Huhtikuun 26 p. 1889.

Joh. Gabr. Geitlin.
Helsingin Suom. Normaalilyseen Rehtori.

Nikkarin ja Sorwarin liike.

Kaikkia ammattiin kuuluwia töitä tehdään huolellisesti ja hywästi nykyajan waatimuksien mukaan. Tilaajoille on piirustuksia nähtäwänä.

Huom.!! Walmiita **ruumisarkkuja** pieniä ja suuria aina saatawana. Hinnat erittäin halwat.

H. Hassinen
Wiipuri, Katolisenkirkon wastassa.
20 Wesiportinkatu 20.

Maatila myytäwänä.

Lapweden pitäjän Toiwarilan kylässä 5 wirstaa Simolan asemalta 7 wirstaa Pulsan asemalta ja 15 wirstaa Lappeenrannan kaupungista. Talo sijaitsee luonnon ihanalla paikalla, kalawesi kartanon alla, iso halkometsä, hirsipuita riittää talon tarpeiksi. Lähempiä tietoja antaa omistaja paikalla sekä kauppias J. L. Bruun Lappeenrannassa. **Adolf Bruun.**

Ulos lainataan.

5,000 **markkaa** lainataan ensimmäistä kiinnitystä wastaan palowakuutettuun kaupungin taloon Wiipurin wapaehtoisen palosammuuskunnan waroja. Lähemmin

Alfred Norring'ilta.

Palwelukseen halutaan.

Terwe imettäjä

saa heti paikan. Lähemmin Papulan oluttehtaalla.

Kyökkipiika wenäjänkieltä puhuwa, saa paikan heti yksinäisen herran tykönä maalla, **Bogdanoffin** konttoorin kautta.

Wuokrattawana.

Kesäkuun 1 p:stä kaksi asuntoa, toinen 2-huoneinen ja keittiöineen, toinen 3-huoneinen salineen ja keittiöineen wuokrattawana Pohjois-osakepankin talossa. Lähempiä tietoja antaa wahtimestari

Wasiljeff
pankissa.

Kadonnut.

Kultainen kantasormus kirjaimilla A. N. Löytäjää pyydetään hywäntahtoisesti jättämään sormuksen täk. telegrafikonttooriin.

Ilmoituksia.

Ne henkilöt, jotka owat joko welkaa tai saamista edesmenneen leski Katariina Fridman'in kuolinpesälle, käykööt asiansa selwittämässä kuuden wiikon kuluessa tästä päiwästä lukien allekirjoittaneen luona. Wiipurissa 20 p:nä tammikuuta 1890.

Maria Granskog.

A. L. Odén ja Kumpp:n
Räätäliliikkeessä
Katarinankatu N:o 37, ja
valmistetaan huokeinta
parasta työtä
Wiipurissa.

Vakuutus-osakeyhtiö KALEVA

antaa **henkivakuutuksia** elinajaksi ja määrätyiksi vuosiksi sekä vakuutuksen **ylläikaisen elämän koroista, henkikoroista ja vaatetus-pääomista.** Prospekteja y. m. antavat allekirjoittaneet.

Garl Borenius.
Telefooni N:o 47.
K. Westerling. K. A. Brander.
Hackman'in talo Torkkelinkadun varrella.
G. W. Walle.
Pantsarlahti N:o 36.

Tapaturma-Wakuutus-osakeyhtiö NORDEN

antaa vakuutuksia tapaturmaa vastaan, niin yksityisille henkilöille, kuin koko työväestölle ja yhdistyksille, huokeimpia vakuutusmaksuja vastaan.

Lähempiä tietoja antaa
Ferdinand Lorentz
Yhtiön asiamies Wiipurissa,
Uudenportinkatu N:o 5.

Aika-taulu

Postien lähdöille Wiipurista 1 p:stä Lokak. w. 1889 toistaiseksi.

Joka päiwä. K:lo 12¹/₄ päiwällä: Alawuudelle, Auraan, Bennes'iin, Naaheen, Porwoosen, Brändöön, Taawettiin, Tikkurilaan, Tammisaareen, Ähtäriin, Filppulaan, Forssaan, Kokkolaan, Haapakoskelle, Hankoniemeen, Helsinkiin, Herralaan, Hikiään, Howinmaalle, Hywinkäälle, Härmään, Iittalaan, Pietarsaareen, Jepualle, Jokelaan, Järwelään, Kaipiaisiin, Kalwitsaan, Karjaalle, Kannukseen, Kausalaan, Kauhawalle, Kaukolaan, Kelwiälle, Kerawalle, Keuruun, Koiwistoon, Kouwolaan, Korpiin, Kurkijoelle, Kuopioon, Kuurilaan, Kymiin, Kyröön, Källbyyhyn, Lahteen, Laihialle, Lappiin, Lappoon, Lapwiikiin, Lempoisiin, Leppäkoskelle, Liminkaan, Loimijoelle, Lohjalle, Malmiin, Myllymäelle, Mäntyharjuun, Nikkilään, Nikolainkaupunkiin, Nummelaan, Nurmiin, Nurmoon, Uuteenkylään, Uuteenkaarlepyyhyn, Oittiin, Orihwedelle, Orismalaan, Oulaisiin, Otawaan, Parolaan, Pieksämäelle, Pihlajawedelle, Riihimäelle, Ruukkiin, Ryttylään, Selänpäälle, Siewiin, Suinulaan, Mikkeliin, Swartoon, Wiaporiin, Suonenjoelle, Sydänmaahan, Tampereelle, Hämeenlinnaan, Terwajoelle, Toijalaan, Järwenpäähän, Turenkiin, Ouluun, Urtialaan, Uttiin, Wihantiin, Wiialaan, Lappeenrantaan, Willähtiin, Woikoskelle, Wolttiin, Yliwieskaan, Turkuun, Östermyyraan sekä kaikille asemille radoilla: Wiipuri—Helsinki, Kerawa—Porwoo, Hywinkää—Hankoniemi, Riihimäki—Turku, Toijala—Seinäjoki, Nikolainkaupunki—Oulu ja Kouwola—Kuopio.

Kello ½7 i. p. Mustallemäelle, Perkjärwelle, Raiwolaan, Säiniölle, Terijoelle, Uudellekirkolle kirkonkyl., Uudenkirkon asem., Wenäjälle ja Ukomaille, sekä kaikille Wiipurin—Pietarin radalla sijaitsewille asemille.

Perjantaina.

Kello 7 a. p. Muolaasen, Rautuun ja Walkjärwelle.

Kello 12 päiwällä Koiwistolle ja Johannekseen.

Kello 12¹/₄ päiwällä Alastaroon, Alawieskaan, Askolaan, Poriin, Porneesiin, Degerbyyhyn, Elimäelle, Enoon, Espoosen, Ekkeröön, Ewoisiin, Haminaan, Getaan, Granbodaan, Godbyyhyn, Hammerland'iin, Haukiwuorelle, Heinolaan, Hyrynsalmelle, Iisalmeen, Inkoosen, Ilomantsiin, Joensuuhun, Joroisiin, Juukaasen, Jywäskylään, Jämsään, Kaawille, Kajaaniin, Kalajoelle, Karstulaan, Karttulaan, Karjalohjalle, Kiihtelyswaaraan, Kiwimaalle, Kiwijärwelle, Kiukaisiin, Korpilahdelle, Korpoon, Kotkaan, Kristiinankaupunkiin, Kuhmoisiin, Kumlingiin, Kumoon, Kuorehwedelle, Kuusjärwelle, Kiuruwedelle, Kirkkonummelle, Kärsämäelle, Lammille, Lapinlahdelle, Laukaasen, Lauttakylään, Lemlantiin, Leppäwirralle, Liperiin, Lowiisaan, Längelmäelle, Maaningalle, Maarianhaminaan, Mustialaan, Mäntsälään, Myrskylään, Nawoon, Nakkilaan, Nilsiään, Nummille, Nurmekseen, Nurmijärwelle, Orimattilaan, Orihpäälle, Padasjoelle, Paimioon, Pielawedelle, Pielisjärwelle, Pujo-Fiskariin, Polwijärwelle, Punkalaitioon, Pukkilaan, Pyhäjärwelle, Pyhtäälle, Pälkäneelle, Rautalammille, Ruowedelle, Reposaarelle, Saloon, Saarijärwelle, Siikaisiin, Sippolaan, Siuntioon, Snappertunaan, Sotkamoon, Sundiin, Suomussalmelle, Taiwassaloon, Tuuloisiin, Tuusniemelle, Tyrwääsen, Tohmajärwelle, Utajärwelle, Wampulaan, Warkauteen, Wehmaasen, Weteliin, Wihtiin, Wiitasaareen, Wardöön ja Yläneelle sekä Ruotsiin ja Norjaan Hankoniemen kautta.

Huom.! Yöjunilla lähetetään myös kaikenlaisia postilähetyksiä.

Kaikellaisia lähetyksiä ja kirjeitä sekä panoksia postisäästöpankkiin wastaanotetaan. Arkipäiwinä kello 9—2 päiwällä ja 4—7 i. p., paitsi Keskiwiikko- ja Lauantai-iltana kello 4—5. Sunnuntai- ja pyhäpäiwinä kello 8—9 a. p. ja 4—5 i. p.

Kaikenlaisia lähetyksiä ulos annetaan: Arkipäiwinä kello 9—1 päiwällä, 4—8 ½ i. p. Sunnuntai- ja pyhäpäiwinä kello 8—9 a. p. sekä sitä paitsi wakuuttamattomia kirjeitä ja sanomalehtiä joka päiwä kello 1½—2 päiwällä, 8—8½ i. p.

Huom.! Rahoja postissa Wenäjälle lähetettäessä tulee rahat lähettää wakuutetussa eikä sisäänkirjoitetussa kirjeessä, wiimemainitussa tapauksessa woi sattua että koko summa tulee takawarikkoon otetuksi.

Kirjelaatikot tyhjennetään: Wiipurin esikaupungissa ja S:t Annan kaup.-osassa kello 11 a. p. ja 8 i. p.; ent. Linnoituksessa Uudessakaupungissa kello 12 päiwällä ja 6 i. p. sekä Pantsarlahdessa, Pietarin esikaup. ja Papulassa k:lo 12 a. p. ja 5 i. p. Postikonttoorin edessä olewa laatikko tyhjennetään wähää ennen postin lähtöä. Rautatienasemalla olewa wähä ennen junan lähtöä ja höyrylaiwoilla heti niiden tultua.

Postikonttoori pidetään awoinna: Etuhuone postimerkkien myymistä warten joka arkipäiwä kello 9 a. p.—kello 9 i. p. Sunnuntai- ja pyhäpäiwinä kello 8—9 a. p. ja 12—9 i. p.

Huom.! Tawarakääryjen, wapaakirjeitten, wakuutettujen sekä sisäänkirjoitettujen kirjeitten tulee ennen k:lo 11 a. p. olla jätettyinä postikonttoriin, ehtiäkseen samana päiwän länteen päin menewään junaan, niin myös ennen k:lo 5 i. p. ehtiäkseen itään menewään junaan.

W. P. K:n

Lukusali pidetään awoinna kunnan jäsenille joka pyhäpäiwänä kello 10:stä a. p. kello 10 i. p ja arkipäiwinä kello 7—10 i. p. Lainakirjasto pidetään awoinna kunnan jäsenille joka perjantai kello 8—9 i. p.

— 10 —

„Kuulkaa!"

Nainen hypähti, pelästyi ja kiljahti:

„Hui, hui!"

Poliisi nauroi hihitteli, katseli wuoroin Topiasta, joka rauhallisena seisoi, pitäen höyhentä kädessään, wuoroin naista, joka oli pelästynyt itsensä puolipyörryksiin.

„Älkää, hywä neitsy, minua pelätkö. Teiltä putosi tämä; tuuli sen repäsi hatustanne".

Topias ojensi höyhenen naiselle. Sanaakaan sanomatta otti tämä sen wastaan ja katsoi antajaa, niinkuin mitäkin hirmua. Kaswonsa oliwat walkoiset kuin poutawuoden uutisjauhot ja poskilla hieno, heleähkö puna; puwusta löyhkähti hieno haju. Hän meni menojaan ja Topias tuli poliisin puheille.

„Mitä peljättäwää hän minussa näki, kosk'ei sanaa saanut suustaan, ei suurta kiitosta . . ."

„Kiittäkää onneanne, ett'ei hän pyörtynyt ja ett'ette tarwinneet lähteä lääkäriä hakemaan".

„Hän taisi olla niin korkeata herraswäkeä, ett'ei osannut suomen sanaakaan. Tunsitteko te mikä hän oli?"

„Hienotar hän oli, kuten itsekin näitte; hienohelma hän oli?"

Poliisi lähti jälleen wirkatoimelleen kyltin kohdalle. Pitkä mies tuli heti hewosen pääpuolelta rattaiden wiereen. Hänelle lausui Topias:

„Kiitoksia waiwastanne! Taidatte olla kiwensärkijä".

„Ollaan sitäkin . . . waan ostakaa minulta jotakin".

„Mitä myytäwää teillä sitte on?"

Mies alkoi kaiwamaan lakkareitaan, kiroten aina, milloin weti kätensä ulos tyhjänä. Topias kielsi häntä:

„Älkää kirotko".

„Ei köyhän puhetta muuten uskota".

Mies kirosi yhä enemmän, mutta silloin uhkasikin Topias:

„Joll'ette heti lakkaa kiroilemasta, niin minä en ostakaan teiltä . . ."

Mies totteli ja piti suunsa kiinni kuni naulattu.

Wiimeiseksi löysi hän etsimänsä: se oli kelloawain. Hän sitä piteli hyppysissään ja pyysi pyytämistään:

— 11 —

„Ostakaa se, hywä isäntä, ostakaa."

Topias katseli ja koetteli awainta; se oli ehjä, uusi ja sopi aiwan hywin hänen kelloonsa, joka oli istunut wedonpuutteesen.

„Sepä hywä", iloitsi Topias miehelle, „unhotinkin ostaa awaimen, waikka omani särkyi eilen".

Sitte haki hän wiidenkolmatta pennin rahaa kukkarostaan, mutta ei löytänyt. Pienet rahat oliwat niin tyyni, ettei jälellä ollut muuta kuin kymmenen penniä.

„Woi kiusattu!" tuskitteli Topias sormitellessaan rahoja.

„Mikä nyt? Ettekö ostakaan . . .?"

Miehen muoto julmistui, arwet näkyiwät kahta rumempina.

„Minulla ei ole pientä rahaa."

„Eikö yhtään?"

„On, mutta kymmenen penniä waan."

„Oo en minä enemmästä wälitäkään, minulla on itselläni wiisi penniä."

Topias laski kolikan miehen kouraan, iloiten samassa.

„Sepä wasta onni, ett'ette wälitä enemmästä ja että teillä itsellänne on wiisi penniä. Jos tiemme toisten maailmassa sopiwat wastuksiten, niin kyllä muistan maksaa ne wiisitoista penniä".

Saatuaan rahan lähti mies hypäkkäjalkaa eteenpäin. Topias nousi rattaille ja teki rientoa hänkin, ehtiäkseen kotiin päiwäiseen aikaan. Hän ei ollut pelkuri eikä hewosensakaan ollut wauhko, mutta kuuttomana aikana owat metsäwälit ikäwiä kulkea yksinäisen matkamiehen. Jos mikä risahtaa, niin nostaa hewonen korwansa pystöön ja rohkeinkin mies kawahtaa.

„Mennään kun on kerran mentäwä", sanoi Topias hewoselle. „Ja mennään niin, että harja sanoo nipsis napsis, niin ehditään kotiin auringonlaskeissa".

Mutta kauaksi ei päässyt kuin pieni polka jo hänet pysäytti, huutamalla:

„Pitäkää kiinni, rattaanruuwi putosi ja pyöräkin putoo tuossa paikassa".

Topias hyppäsi alas rattailta, ruuwi oli poissa ja pyörä oli sylkääntynyt akselin päähän, perin putoomaisilleen".

Wiipurissa,
Wiipurin Sanomain kirjapainossa 1890.